

ΒΑΚΑΛΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΑΠΟ ΤΟ 1967

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο συντάκτης του κειμένου αναφέρεται στην αναγκαιότητα του ανθρωπισμού και στην κρίση που διέρχεται στις μέρες μας. Επισημαίνει ότι, ενώ στην εποχή της Αναγέννησης και του Διαφωτισμού σκοπός ήταν η ελεύθερη και ανθρώπινη συμβίωση των ατόμων, στη σημερινή εποχή ο άνθρωπος δε διακρίνεται από ηθικοποίηση αλλά από εγωισμό. Τη θέση του αυτή πιστοποιεί επικαλούμενος απόψεις διανοούμενων. Στη συνέχεια προτείνει ως λύση για την υγιή κοινωνικοποίηση του ανθρώπου την απελευθέρωση του από το «εγώ», καθώς προσρισμός του είναι η αρμονική συνύπαρξη. Καταλήγει λοιπόν στο συμπέρασμα ότι υποχρέωση όλων, προκειμένου να επιλυθούν τα σύγχρονα προβλήματα είναι η επικράτηση ανθρωπιστικής συνείδησης.

B1

Ο άνθρωπος είναι συνάνθρωπος αλλιώς καταντά απάνθρωπος. Αναμφισβήτητα ο άνθρωπος ως σύνθετο ψυχοβιολογικό ον, οφείλει να δραστηριοποιείται στους τομείς οι οποίοι συνάδουν με την πολύπτυχη ιδιοσυγκρασία του. Χαρακτηρολογικό, ωστόσο, στοιχείο το οποίο καταξιώνει τον άνθρωπο, είναι η ηθικότητα, εφόσον εκδηλώνεται έμπρακτα, είτε με την μορφή αλτρουισμού είτε με την βοήθεια προς το συνάνθρωπο. Εντούτοις, η σημερινή πραγματικότητα αναιρεί την παραπάνω προϋποθετική συνθήκη,

καθώς πλήθος παραδειγμάτων καταδεικνύουν την απώλεια της ανθρωπιστικής διάστασης του χαρακτήρα του. Αποθέωση του υλισμού, ατομικισμός με τη συνακόλουθη συρρίκνωση του συλλογικού πνεύματος, ηθική εξαχρείωση και όξυνση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας πιστοποιούν την τραγική πραγματικότητα.

B2

Στην τρίτη παράγραφο του κειμένου εντοπίζεται επίκληση στην αυθεντία: << Όλοι στον αιώνα μας ...απ' αυτούς>> (Ντοστογιέφσκι). Επιπλέον στην τέταρτη παράγραφο του κειμένου : <<το καίριο στη ζωή αυτή ...αδυνατεί να το υπερβεί.>> (Ελύτης).

Κατ' αυτό τον τρόπο ο λόγος αποικτά κύρος και η επιχειρηματολογία καθίσταται πιο στερεή και αξιόπιστη. Άλλωστε , ο συγκεκριμένος τρόπος πειθούς προσιδιάζει υφολογικά στην στοχαστική – φιλοσοφική προσέγγιση του θέματος ως βασική επιλογή του συγγραφέα .

B3

- Να γίνει ανθρωπινος ο άνθρωπος
- Σφάλμα
- Να ξεπεράσει την κρίση
- Να διώξει τον ατομικισμό
- Πρόσταγμα των καιρών

B4

Με την χρήση του α' πληθυντικού προσώπου, ο συγγραφέας καθολικεύει τις τοποθετήσεις του, εντάσσοντας και τον εαυτό του στην συντριπτική πλειοψηφία των ανθρώπων, οι οποίοι διαθέτουν την αντίληψη που περιγράφει. Κατ' αυτόν τον τρόπο αποικτά ο λόγος του αμεσότητα και επικοινωνιακά γίνεται οικείος και περισσότερο προσιτός και πειστικός στους αναγνώστες .

Γ.

(Τίτλος) “ Ζητείται ανθρωπιά ”

Πρόλογος

Στη σύγχρονη εποχή τα προβλήματα που ταλανίζουν την κοινωνία μας είναι πολλαπλά και ποικίλα. Κυρίως πρόκειται για φαινόμενα που εμποδίζουν τον άνθρωπο να εξελιχθεί ατομικά και συλλογικά με αποτέλεσμα η έλλειψη ανθρωπιάς να αποτελεί ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά της σημερινής πραγματικότητας. Επιτακτική λοιπόν κρίνεται η ανάγκη να αναχθεί η αξία του ανθρωπισμού σε απόλυτο αυτοσκοπό. Βέβαια δεν μπορεί να αμφισβητηθεί κανείς ότι στην εποχή μας είναι συχνές οι εκδηλώσεις που έχουν ως στόχο τη βοήθεια των συνανθρώπων μας και φυσικά αυτό αποτελεί αισιόδοξο μήνυμα ανθρωπισμού.

1ο ζητούμενο: Αναγκαιότητα των ανθρωπιστικών εκδηλώσεων στις μέρες μας

Σύγχρονα προβλήματα που αποδεικνύουν την ανάγκη οργάνωσης και ενθάρρυνσης ανθρωπιστικών εκδηλώσεων:

- Υπεραφθονία υλικών αγαθών, υπέρμετρη τεχνολογική ανάπτυξη, αναγωγή καταναλωτισμού σε ύψιστη αξία ζωής, αισθητή φτώχεια και εξαθλίωση μεγάλης μερίδας πληθυσμού ακόμα και στις ανεπτυγμένες κοινωνίες.
- Αποξένωση, μοναξιά, ιδιοτέλεια και κυνισμός αλλοιώνουν την κοινωνική φύση του ανθρώπου. Σ' αυτό έχει συντελέσει η υπερσυσσώρευση εκατομμυρίων ανθρώπων στα σύγχρονα αστικά κέντρα.
- Υποβάθμιση, μόλυνση και καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος. Ανατροπή φυσικής ισορροπία, παραβίαση τροφικής αλυσίδας, πολλαπλασιασμός φυσικών καταστροφών.
- Σύγχρονοι μηχανισμοί εξανδραποδισμού (εκμετάλλευση οικονομικών μεταναστών και προσφύγων, παιδική εργασία, φυλετικές και κοινωνικές μειονότητες, ρατσισμός).
- Απειλή της ειρήνης, της ζωής και του πολιτισμού από τη μονοκρατορία των υπερδυνάμεων και τα παγκόσμια οικονομικά συμφέροντα που στηρίζονται κατά μεγάλο μέρος στις βιομηχανίες των όπλων.
- Υπερειδίκευση, μονόπλευρη κατεύθυνση (χρησιμοθηρική, ωφελιμιστική παιδεία) που κυριαρχεί στο χώρο της παιδείας και έχει ως συνέπεια τη

δημιουργία ατόμων μονομερών. Η καλλιέργεια της άκριτης απομνημόνευσης, του παραμερισμού μέχρι την εξαφάνιση των καλλιτεχνικών, ερευνητικών και άλλων κλίσεων του ατόμου προβάλλουν το αίτημα για τη δημιουργία μιας παιδείας με ανθρωπιστική προοπτική.

Τι προσφέρουν οι ανθρωπιστικές εκδηλώσεις:

- Προσφέρουν οικονομική βοήθεια, καθώς και ηθική και ψυχολογική στήριξη. Λειτουργούν ενημερωτικά και αφυπνίζουν το ενδιαφέρον των πολιτών για ενεργοποίηση και εθελοντική προσφορά. Στήλιτεύουν τον ατομικισμό, την αδιαφορία και την αδράνεια ιδιωτών ή ακόμη και της πολιτείας. Όλα αυτά αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη αξία ιδιαίτερα στην εποχή μας.

Ειδικότερα:

- Ευαισθητοποιείται η κοινή γνώμη
- Περιορίζονται τα φαινόμενα παραπληροφόρησης και προπαγάνδας
- Ενισχύεται η κοινωνική πρόνοια (ασφάλεια, περίθαλψη)
- Διδάσκεται η αξία της αλληλεγγύης και της αλληλοπροσφοράς
- Αμβλύνεται το αίσθημα αδικίας
- Καλλιεργείται ο διάλογος και η πολυφωνία
- Καλλιεργείται το αίσθημα ασφάλειας και ηρεμίας
- Δίνεται αισιόδοξο μήνυμα για το μέλλον

Επιφύλαξη: να μη γίνονται αυτές οι εκδηλώσεις για λόγους προβολής /επίδειξης και να ελέγχεται τελικά η εφαρμογή των πρωτοβουλιών και η αποτελεσματικότητά τους.

2ο ζητούμενο: Συμβολή της παιδείας στην καλλιέργεια ανθρωπιστικής συνείδησης ιδιαίτερα των νέων

- Η εκπαίδευση επιβάλλεται να πάρει ανθρωποκεντρικό προσανατολισμό, ώστε οι νέοι να διαπνέονται από ανθρωπιστικά ιδεώδη. Βασικός στόχος της παιδείας πρέπει να είναι η ολόπλευρη καλλιέργεια του ατόμου και η προσφορά ερεθισμάτων που θα συμβάλει στη συνειδητοποίηση της ανθρωπίνης αξίας. Είναι αναγκαίο να καλλιεργηθεί η συνείδηση πως κάθε ανθρώπινο πρόβλημα αποτελεί υπόθεση του καθενός.

- Η γνώση είναι αυτή που θα επιτρέψει στο άτομο να επηρεαστεί από την πείρα του παρελθόντος, να αναγνωρίσει τα προβλήματα του παρόντος και να επαναπροσδιορίσει τις επιλογές του για την πορεία που θα ακολουθήσει στο μέλλον με γνώμονα ανθρωπιστικά πλέον κριτήρια.
- Καθοριστικός κρίνεται ο ρόλος του δασκάλου. Για να τους εμφυσήσει τις ανθρωπιστικές αξίες είναι προϋπόθεση να συντελεί στη διαμόρφωση της αυτοδύναμης προσωπικότητας, να τους εφοδιάζει όχι μόνο με τις γνώσεις της εποχής αλλά παράλληλα να καλλιεργεί την κρίση τους και να τους μεταδίδει υγιή πρότυπα και αξίες.
- Απαραίτητη κρίνεται η κατάργηση του δασκαλοκεντρικού παιδαγωγικού κλίματος. Επιβάλλεται ο αμοιβαίος σεβασμός και ο ελεύθερος διάλογος, που θα οδηγεί στην κριτική αφομοίωση των γνώσεων από τους μαθητές και όχι σε μια στείρα αποστήθιση που συρρικνώνει τις νοητικές δυνατότητες. Έτσι ο νέος θα εξοικειωθεί με τις δημοκρατικές και παράλληλα ανθρωπιστικές αξίες.
- Το σχολείο οφείλει να οργανώνει το ίδιο εκδηλώσεις με ανθρωπιστικό χαρακτήρα, να καλεί πνευματικούς ανθρώπους με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των νέων για τα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα.
- Στην παιδευτική διαδικασία καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει και η οικογένεια που οφείλει να διαμορφώνει ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να διδάσκει τις βασικές ανθρωπιστικές αξίες : σεβασμός της προσωπικότητας του συνανθρώπου, αλτρουιστικό πνεύμα και ενεργό ενδιαφέρον για τα σύγχρονα προβλήματα.

Επίλογος

Οι νέοι που χαρακτηρίζονται από ιδεαλισμό πρέπει να πρωτοστατήσουν στον αγώνα για την επικράτηση του ανθρωπισμού. Με την αποφασιστικότητά τους, το θάρρος την τόλμη και την ευαισθησία τους καλούνται να αγωνιστούν για την πρόοδο και την ανάπτυξη. Η συμμετοχή τους σε ανθρωπιστικές εκδηλώσεις, καθώς και η δραστηριοποίησή τους για την επαγρύπνηση όλων των πολιτών είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για την ευημερία και την ανάπτυξη της κοινωνίας. Άλλωστε οι νέοι ως κληρονόμοι των μελλοντικών κοινωνιών οφείλουν να αποτελέσουν τους εκφραστές των υψηλών ανθρωπιστικών ιδεών.

Οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές.

Επιμέλεια: Καθηγητών Φροντιστηρίων Βακάλη